

## **Формування у студентів мотиваційно-позитивного ставлення до вивчення предметів педагогічного циклу.**

**Дзюбенко Ірина Анатоліївна**  
викладач УДПУ ім. П.Г.Тичини,  
м. Умань

Оскільки практика формування пізнавально-інтелектуальної компетентності майбутніх учителів у процесі вивчення дисциплін педагогічного циклу не відповідає сучасним вимогам, нашою метою було впровадження в навчальний процес технології формування пізнавально-інтелектуальної компетентності майбутніх учителів за допомогою інтелектуально-ігрової діяльності, педагогічних ситуацій, інтерактивних технологій, кредитно-модульних технологій тощо.

Для реалізації цієї мети розроблено методичні рекомендації програми з «Основ педагогічної майстерності» за вимогами кредитно-модульної технології, яку впроваджено в навчальний процес. Модульне навчання відповідає проблемному підходу, забезпечує творче ставлення до навчання, тому майбутній учитель повинен не лише осмислювати й засвоювати навчальний матеріал, але й оволодіти вмінням та навичками творчого підходу до розв'язання педагогічних задач.

Кредитно-модульна технологія навчання має особистісну спрямованість, сприяє розкриттю індивідуальних і творчих здібностей студента, зорієнтована на формування пізнавально-інтелектуальної компетентності майбутнього учителя у ході дослідження використовувалася з метою формування пізнавально-інтелектуальної компетентності майбутніх учителів у процесі вивчення дисциплін педагогічного циклу.

Методичні рекомендації, розроблені відповідно до навчальної і робочої програм «Основ педагогічної майстерності» дозволили забезпечити найбільш оптимальну послідовність та наступність у викладанні таких модулів: основи формування педагогічної майстерності, культура спілкування як компонент педагогічної майстерності. Змістові модулі програми «Основ педагогічної майстерності» містять у собі й спеціальну систему завдань, спрямованих на формування пізнавально-інтелектуальної компетентності майбутніх учителів, та засобів їх формування.

Потрібно підкреслити, що всі форми організації навчально-пізнавальної роботи (лекція-презентація, фестиваль, практичні заняття, самостійна та індивідуальна робота) сприяли реалізації розробленої технології формування пізнавально-інтелектуальної компетентності майбутніх учителів у процесі вивчення дисциплін педагогічного циклу на всіх етапах.

З метою формування у студентів мотиваційно-позитивного ставлення до вивчення предметів педагогічного циклу та активізації і розвитку творчих здібностей студентів експериментальної групи, перевагу надавали проблемним, пошуковим лекціям.

Під час лекцій такого типу студенти експериментальної групи залучалися до евристичної бесіди, самостійно конструювали власні мотиви

подальшої навчальної діяльності; їм ставили проблемні питання: Чому учні і вчителі мають різні очікування від професії вчителя? Який, на вашу думку, має бути учитель? Для того, щоб відповісти на поставлені запитання, студенти експериментальної групи висловлювали свої думки, колективно записували риси характеру улюбленого вчителя. Спочатку визначали 10 слів-характеристик, з них відбирали 5 рис, а з 5 обирали методом голосування 2 найголовніші ознаки. Важливо, що до уваги брали різні точки зору студентів, аналізували та спільно визначили, що головне, чого чекають учні від учителя, – глибокі знання та розуміння дітей (забезпечувалося формування пізнавально-інтелектуальної компетентності майбутніх учителів).

На основі отриманих теоретичних знань на практичних заняттях у майбутніх учителів експериментальної групи формувалися практичні навички та уміння. З метою зацікавлення студентів вивчати відповідну тему на першому практичному занятті проводилося знайомство.

Наводилися приклади педагогічних ситуацій, студентам пропонувалося робота у групах; версію свого вирішення ситуації студенти показують у ролях. Для того, щоб успішно вирішити відповідну педагогічну ситуацію, студентам експериментальної групи необхідно було проаналізувати її, знайти й оцінити можливі шляхи вирішення, які регулюють дану проблему, скласти власний план розв'язання цієї ситуації. Всі ці дії було спрямовано на розвиток у студентів експериментальної групи пам'яті, вміння аналізувати та узагальнювати, формування логічного і водночас творчого мислення, що забезпечувало організацію продуктивної інтелектуальної діяльності студентів, а отже, й формування пізнавально-інтелектуальної компетентності майбутніх учителів.

Пізнавально-мотиваційний компонент передбачав формування творчих умінь у студентів експериментальної групи. Навчальна діяльність здійснювалась у вигляді вступної проблемної лекції-презентації; евристичної бесіди; творчих питань та прикладів з практичної педагогічної діяльності.

Під час вивчення першого модуля «Основ педагогічної майстерності» сутність проблемного викладу педагогічних ситуацій та інтерактивного ігрового матеріалу полягала у запропонованій студентам самостійній пошуковій діяльності, що складалася з постановки відкритих творчих питань, розв'язування проблемних інтелектуально-ігрових завдань та вирішення педагогічних ситуацій з цього курсу, запропонованих у методичних рекомендаціях; у проблемному викладі й поясненні викладача; у різних видах самостійної творчої роботи майбутнього вчителя; структуруванні особистих мотивів, формуванні їхньої особистої мети й завдання роботи в межах цього навчального модуля. Встановлено, що саме до таких проблемних занять з елементами інтерактивних технологій студенти ставляться з особливою увагою і цікавістю. Впровадження мотиваційних заходів було спрямовано на формування готовності студентів до самостійної інтерактивної співпраці та інтелектуально-ігрової діяльності.

Варто зазначити, що така організація проведення занять сприяла розвитку у майбутніх вчителів пам'яті, уваги, уяви, активізації розумової

діяльності та логічного мислення, що забезпечувало формування пізнавально-інтелектуальної компетентності майбутніх учителів. З метою формування у студентів пізнавально-мотиваційної сфери викладач постійно ставив творчі питання на зразок: «Що можна зробити, щоб уникнути конфлікту у цій педагогічній ситуації?», «Яким чином варто спілкуватися з учнем у цій ситуації, а як з батьками?»

На нашу думку, реалізуючи пізнавально-мотиваційний компонент формування пізнавально-інтелектуальної компетентності, викладач звертає увагу студентів на необхідність брати активну участь у лекційному занятті, тому що саме такий підхід гарантує успішне застосування теоретичних знань на практиці. На відміну від традиційного навчання, майбутніх учителів залучали до продуктивної творчої діяльності, активного засвоєння теоретичного ігрового та ситуативного матеріалу: навчилися самостійно формувати мету, завдання.

Отже, пізнавально-мотиваційний компонент формування пізнавально-інтелектуальної компетентності майбутніх учителів здійснювався шляхом організації і впровадження вступної проблемної лекції-презентації, пізнавально-мотиваційна діяльність забезпечувалася шляхом бесіди, дискусії, творчих питань, прикладів відповідних педагогічних ситуацій.

Потрібно підкреслити, що на кожному наступному занятті викладачеві необхідно ускладнювати завдання та поступово доводити їх до творчого рівня, коли студенти, використовуючи здобуті знання у ході вирішення нестандартних завдань, отримали бажаний результат – створили власний оригінальний продукт.

### **Література**

1. Бібік Н. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи // Бібік Н.; під заг. ред. О. В. Овчарук. – К. : «К.І.С.», 2004. – 112 с.
2. Галус О. Мотиваційна діяльність особистості в контексті її соціальної адаптації / О. Галус // Гуманітарні науки. – 2002. – № 2. – С.82-89.
3. Хуторской А. Ключевые компетенции и образовательные стандарты. / А.Хуторской // Отделение философии образования и теоретической педагогики РАО. - Центр "Эйдос", 24.04.2002. - [Http // www.eidos.ru / news / compet. html](http://www.eidos.ru/news/compet.html).